

Rigsdagstidende.

1860. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 75.

Ellevte Session.

26de Møde.

Torsdagen den 19de Januar Kl. 1.

(Fortsat.)

Fscherning (forts.): Jeg skal paa ingen Maade underkjende Betydningen af de Bemærkninger, som i denne Henseende ere gjorte af flere af de Herrer og navnlig af den ærede Rigsdagsmand for Ribe Amts 2den Valgkreds (H. Hage), som gaar ud paa at lade den administrative, styrende Statsvirksomhed beholde den controllerende Myndighed i disse Forhold; men naar det ærede Medlem blot vilde have lagt Mærke til, hvad der her idag er udtalt om den Controlmyndigheds Anvendelse, som Regjeringen har brugt navnlig i Tiendesager, saa vil han see, hvormeget det er nødvendigt, idetmindste for en Tid, at tage Controlen i vor egen Haand, indtil Begrebet om, hvorledes man mener, at en saadan Controlmyndighed skal udøves, har klaret sig noget. Jeg skal ikke gaar ind paa de nævnte Tiendesager; jeg skal kun gjøre den Bemærkning, at jeg kjenner flere Steder, hvor den Maade at behandle afsluttede Tiendecontracter, afsluttede i god Tro, og som i Generationer have været betragtede som endelige ligeoverfor Præsteskabet, har været Marsag til at staffe Splid i Sognene mellem Præsterne og Communerne, idet man har taget dem for igjen, og naftet Præsten og Beboerne have været enige om, at de vilde staae fast ved dem og betragte dem som endelige, er dette dog blevet afflaaet. Saa er der kommet

nye Præster, og disse have forlangt nye Tiendeopgjørelser, have staaet haardt paa at faae dem forøgede i betydelig Grad og derved misbrugt den Godtroenhed, hvori Befolkningen har levet. Det have de gjort under den ministerielle Control, ikke alene under Cultusministeriet, men ogsaa under Justitsministeriet. Jeg kaster ikke nogen Bebreidelse paa nogen af disse Ministerie; thi de have handlet i den samme Aand, som i en Række af Aar er skeet; men vi maae see at faae denne Aand forandret, ogsaa i denne Retning; thi hidtilbogs have Indstillingerne fra Communerne til Ministeriet i flige Sager og Svaret derpaa været en blot Formsag, naar det ikke har gjældet om Tilsættelse til Optagelsen af Aaan. I dette Tilfælde have Communerne sagt: „Vi anmode om Lov til at optage et Aaan“, og der er da blevet svaret — jeg vil ikke sige med omgaaende Post, thi for Belangstændighedens Skyld har det ligget længere Tid i Ministerierne — der er da svaret: „Vær saa god“ — og jeg tør sige, at Ingen har gjort sig den Uleilighed at undersøge, om dette „Vær saa god“ var vel udtalt eller ikke. Jeg har kun sagt dette for at bemærke, hvorfor jeg troer, at man skal nøie overveie, om det ikke er rigtigt at lade Controlen ligge her, falde sammen med Bevillingsmyndighedens Virksomhed. Jeg troer, at man vil komme til at see, naar dette engang skeer, at Vidtløftigheden derved ikke er saa stor eller saa uoverkommelig, som man troer. Naar man er kommen til i ethvert Amt nøie at overveie, hvilke Udgifter der vende tilbage i flere Aar, og stadig som de samme, og een